

Memo Mediterraan draaigatje (MDG)

Aan: College van B&W gemeente Rheden

Van: Jan van Ulst, Teammanager Buurtbeheer

Datum: juni 2026

Betreft: Aanpak en besluitvorming mediterraan draaigatje Schoutenlaan

Aanleiding

Aan de Schoutenlaan in Rheden is sprake van ernstige overlast door het mediterraan draaigatje (MDG), een invasieve mierensoort. Bewoners verzoeken om:

- schriftelijke bevestiging van aansprakelijkheidsstelling; is opgepakt door de Connectie
- duidelijkheid over het vervolgproces;
- een vast aanspreekpunt.

De druk op tempo en duidelijkheid neemt toe.

Kernpunt

Er ligt een voorstel voor een integrale bestrijdingsaanpak in de Schoutenlaan Rheden voor 2026 van €107.811 incl. btw.

Deze problematiek vraagt om een langdurige, specialistische en gebiedsgerichte aanpak, omdat:

- sprake is van superkolonies met meerdere koninginnen;
- verspreiding plaatsvindt over openbaar én particulier terrein;
- traditionele bestrijding onvoldoende effectief is.

De voorgestelde aanpak (inspectie, monitoring, biologische bestrijding en nazorg) is marktconform en gericht op duurzame reductie of eliminatie.

Context

De opgave raakt meerdere vraagstukken:

- Bestuurlijk: inzet > €100.000 vereist collegebesluit;
- Financieel: geen dekking (voorstel: 2e bestuursrapportage);
- Organisatorisch: regie en samenwerking met bewoners noodzakelijk;
- Juridisch: rol gemeente op particulier terrein is beperkt.

Juridisch kader (duiding):

- Er bestaat geen expliciete wettelijke plicht voor gemeenten om het mediterraan draaigatje te bestrijden;
- Inzet is daarmee een bestuurlijke afweging, gebaseerd op leefbaarheid, risico's en proportionaliteit;
- Wel geldt een algemene zorgplicht voor de openbare ruimte en het beperken van overlast.

Biologische realiteit vs. wet- en regelgeving:

Het betreft één kolonie over perceelgrenzen heen (openbaar en particulier);

- Effectieve bestrijding vereist een integrale gebiedsaanpak;
- Op de Schoutenlaan is toestemming van bewoners aanwezig, waardoor inzet mogelijk is;
- Deze medewerking is nog niet gebiedsdekkend, wat het effect beperkt;
- Wetgeving en beschikbare middelen begrenzen de effectiviteit.

Gevolg: risico op versnipperde inzet met beperkt resultaat en oplopende kosten (elders €200.000–€400.000 per locatie).

Kennis en afstemming:

- Ambtelijk is deelgenomen aan landelijke kennissessie (Stadswerk);
- Noodzaak van maatwerk en langdurige monitoring is bevestigd;
- Afstemming vindt plaats met het KAD (Kennis- en Adviescentrum Dierplagen) als landelijke expert.

Gevolgen bij uitblijven besluit

- verdere verspreiding en verankering van de kolonie;
- oplopende kosten en langere looptijd;
- toenemende bewonersdruk en juridische risico's;
- reputatieschade en verlies van vertrouwen;

ineffectieve, niet-integrale aanpak.

Conclusie en verzoek

Het MDG-dossier is een integrale opgave (uitvoering, beleid en financiën).

Een effectieve aanpak is alleen kansrijk bij gebiedsgerichte en gecoördineerde inzet, met betrokkenheid van bewoners.

Gevraagd besluit:

- Instemmen met uitvoering conform offerte;
- Budget €107.811 beschikbaar stellen (2e bestuursrapportage);
- Richting bepalen aanbesteding;
- Kaders vaststellen aanpak invasieve soorten (MDG);
- Instemmen met communicatie